

Warszawa, 2.09.1999 r.

RPO/302912/99/VII/12

**Sąd Najwyższy
Izba Karna
w Warszawie**

Wniosek

Rzecznika Praw Obywatelskich

Na podstawie art. 13 pkt 3 w zw. z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 1990 r. Nr 26, poz. 153 i Nr 53, poz. 306) oraz art. 16 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 1991 r., Nr 109, poz. 471)

wnoszę

o podjęcie uchwały wyjaśniającej przepis art. 161 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 1997 r. Nr 90, poz. 557), którego stosowanie budzi wątpliwości w praktyce, przez udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy okres 3 miesięcy, o którym mowa w tym przepisie, biegnie od daty wydania postanowienia sądu penitencjarnego, czy też od daty wydania postanowienia sądu apelacyjnego kończącego postępowanie w sprawie.

Uzasadnienie

Według informacji docierających do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich w praktyce sądowej istnieją rozbieżności co do interpretacji art. 161 § 3 Kkw. I tak np. Sąd Penitencjarny w Katowicach stoi na stanowisku, iż termin 3 miesięcy, po upływie którego skazany może złożyć kolejny wniosek o warunkowe zwolnienie, należy liczyć od daty wydania postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, tj. - w wypadku zaskarżenia postanowienia sądu penitencjarnego do drugiej instancji - postanowienia sądu apelacyjnego. Taka interpretacja stawia jednak w gorszej sytuacji tych skazanych, którzy po odmowie udzielenia warunkowego zwolnienia przez sąd penitencjarny, korzystają z możliwości złożenia środka odwoławczego. W zależności bowiem od tego, jak długo trwa postępowanie odwoławcze przed sądem apelacyjnym, o taki czas przedłuża się dla skazanych okres, po upływie którego mogą wnieść kolejny wniosek o warunkowe zwolnienie. Może się więc nawet zdarzyć, że okres ten będzie dłuższy niż 6 miesięcy.

Praktyka innych sądów penitencjarnych - jak to ustalili pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich przeprowadzając w tym przedmiocie czynności sprawdzające w kilkunastu sądach penitencjarnych - jest odmienna, co powoduje nierówne traktowanie skazanych znajdujących się w takiej samej sytuacji prawnej, w zależności od tego, który sąd penitencjarny był właściwy do rozpoznania sprawy. Jedynie część sądów rozumie go tak, jak Sąd w Katowicach. Sądy te powołują się na „Komentarz do Kkw” Zbigniewa Hołdy i Kazimierza Postulskiego (wydany przez „Info-Trade” - Gdańsk 1998 r.), którego autorzy w tezie szóstej do art. 161 Kkw twierdzą, iż omawiany termin należy liczyć od daty postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, a więc niekoniecznie wydanego przez sąd pierwszej instancji. Inne sądy trzymając się natomiast ściśle wykładni językowej uważają, że termin 3 miesięcy, po upływie którego skazany może złożyć kolejny wniosek o warunkowe zwolnienie, trzeba liczyć od daty wydania postanowienia odmawiającego takiego zwolnienia przez sąd

penitencjarny orzekający w pierwszej instancji, niezależnie od tego, czy skazany korzystał ze środka odwoławczego, czy też nie. Za przyjęciem takiego kierunku interpretacji przepisu przemawia - zdaniem niektórych sądów - zasada wyjaśniania ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych na korzyść skazanego.

Z uwagi na fakt, iż obecne sformułowanie tego przepisu wywołuje w praktyce różną jego interpretację, co w konsekwencji prowadzi do nierównego traktowania skazanych uważam, że udzielenie odpowiedzi na postawione pytanie jest niezbędne.

Prof. dr Adam Zieliński